

Dannelse som strategisk
værdi og vision

for kommunen
Guldborgsund.

Læringskeferansen VOFO Hamar, 2024
Jonas Norgaard Mortensen, www.dannelseskommune.dk

Dannelse som strategisk værdi og vision

for kommunen Guldborgsund.

10

DANNELSESFORHOLD

Dannelse som strategisk værdi og vision for kommunen Guldborgsund.
www.dannelseskommune.dk

- Folkestyre
- Kommune: fælles opgave / pligt
- Folkeoplysning
- Livets skole: dannelse / Bildung
- Elever (elevere, opdrage)
- Relationer (relatum: bære)
- Aktivt medborgerskab
- Livsoplysning / livsduelighed

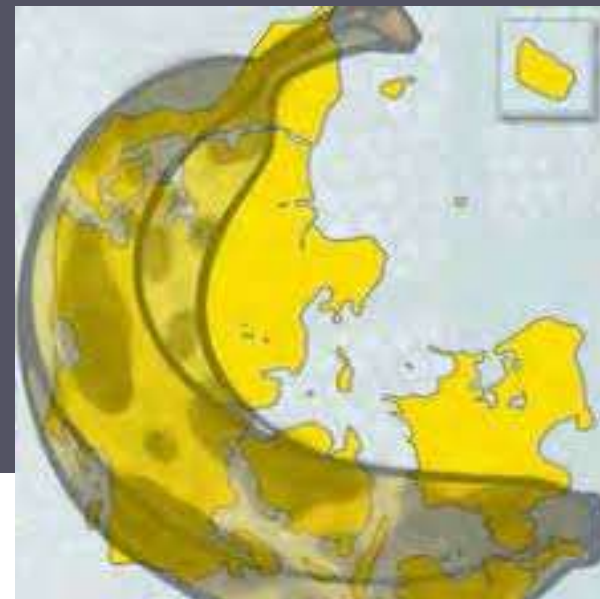
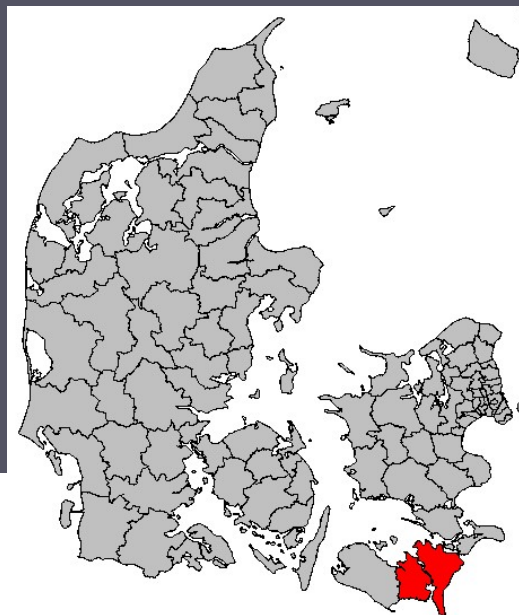
- Folkestyre
- Kommune: fælles opgave / pligt
- Folkeoplysning
- Livets skole: dannelse / Bildung
- Elever (elevere, opdrage)
- Relationer (relatum: bære)
- Aktivt medborgerskab
- Livsoplysning / livsduelighed

DANNELSE

Dannelse som strategisk værdi
og vision for kommunen Guldborgsund.

//

Vores Nordiske og Grundtvigske forståelse af medborgerskab har lidt et dannelsesstab i konkurrencestaten, hvor mennesker bliver værdisat og tingsliggjort istedet for værdsat i kraft af iboende værd. Vi har skal have stukket snuden ned i dannelsessporet igen, så borgere kan dannes til en platform, hvor vi værdsættes som mennesker, engageres som medborgere og ved, hvem vi er.

Martin Lohse, politiker Guldborgsund Kommune

MARTIN LOHSE

“Det skal kendes på en voksen, at det var barn i Guldborgsund”

MARTIN LOHSE

1

Værdier
Menneskesyn.

Filosofi og
antropologi.

2

Society
Samfundssyn.

Demokrati med
aktivt
medborgerskab og
civilsamfund.

3

Lderskab
Ledelsessyn.

Tjene og
understøtte;
ikke levere.

MARTIN LOHSE

BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har en erklæret politisk vision om at være Danmarks danneskommune. Kommunen prioriterer og kultiverer børn og unges eksistentielle dannelse i dannelsesfællesskaber og -anledning med særligt fokus på æstetik (kunst og kultur) og filosofi (etik og visdom).

Kommunen har fx indført dannelsespraksis og -koncepter for børn og unge som "Filosofi i folkeskolen", "Dannelsesrygsæk", "Kulturtjenesten" og årlige og obligatoriske besøg i teatret.

Dannelsesanledninger defineres af kommunen som dannelsesrum eller -fællesskaber i alle dele af samfundet, hvor børn og unge kultiveres ved i fælleskab at møde og reflektere over æstetik eller filosofi for at blive i stand til at afklare, hvordan man er menneske i verden hele livet.

Ifølge kommunen kan fællesskab om æstetik og filosofi være vinger, som løfter børn og unges eksistentielle dannelse og eksistentielle resiliens. En eksistentiel med- og modvægt til den mere instrumentelle uddannelse, fagfaglige læring og vækstorienterede konkurrencestatsmentalitet, som ifølge kommunen ligger i tidsånden for børn og unges udvikling og skolens formål.

Det er kommunes overbevisning, at denne eksistentielle dannelse og resiliens i sidste ende vil forbedre børn og unges livsvilkår som borgere og

ansvarlige engagement som medborgere.

I Guldborgsunds arbejde med dannelse er de inspireret af personalismen, som et filosofisk menneske- og dannessyn med særligt fokus på eksistentielle tematikker om værdighed, relationer, engagement, ånd og natur.

Personalismen er idéhistorisk en filosofi og antropologi, som har været optaget af at forstå og forsvare de eksistentielle, åndelige og relationelle aspekter af mennesket i en modernisering, hvor materialisme, sekularisme og individualisme har domineret.

Men hvordan kan Guldborgsund med inspirationen fra personalisme bedst styrke børn og unges eksistentielle dannelse i dannelsesfællesskaber- og anledninger om æstetik og filosofi med henblik på eksistentiel resiliens og forbedrede livsvilkår samt ansvarligt og aktivt medborgerskab?

Dette overordnede spørgsmål har Guldborgsund ønsket at få undersøgt ud fra en forskningsmæssig tilgang. De spørger således: På hvilken måde kan man forstå, hvad dannelse og hvad en 'dannelseskommune' kan være ud fra en forskningsmæssig vinkel? Hvordan kan der udvikles viden og praksisser, der kritisk og konstruktivt undersøger, hvordan en sådan dannelsesvision for en kommune kan udvikles og evalueres med henblik på dets, ikke kun økonomiske nytte- og nyhedsværdi,

men også i forhold til kulturel, eksistentiel og menneskelige værdiskabelse? Hvordan kan Guldborgsunds særlige eksistentielle tilgang til dannelse skabe nytte- og nyhedsværdi for organisationen, hvordan kan det realiseres og resultaterne implementeres mere bredt, og være til nytte for samfundet?

Forskningsprojektet vil helt konkret fokusere på dannelseanledning i tre dannelsesrum og -fællesskaber: 4. klasse i Folkeskolen, Unge i Foreningsliv, og Generationsamtaler mellem børn, forældre og bedsteforældre.

Forskningsprojektet vil via aktionsforskning i de tre forskellige dannelsesrum og -fællesskaber undersøge, om og hvordan personalismens eksistentielle tematikker og de æstetiske og filosofiske vinger så at sige tager forskellig farve og fokus af rummet og fællesskabet. Endvidere vil aktionsforskningen sammen med målgrupperne arbejde med, hvordan de eventuelt særegne dimensioner af eksistentielle dannelse i de tre rum kan udvikles og styrkes i praksis.

www.dannelseskommune.dk

EKSISTENTIET LIVSLØFT

De tre klassiske råd

1. Gå tæt på byrden. Forstå fænomenet og opgaven. Relater dig til kontekst.
2. Hold ryggen rank. Livsoplyst, værdifunderet og med eksistentiel balance.
3. Gå ned i knæ. Ydmyg, relationel disponibel og engageret tjenende.

BILDUNG

Dannelse som strategisk
værdi og vision for kommunen
Guldborgsund.

Kultur
Prioritere og
promovere kultur i
kommunen.

“Kulturtjenesten”

Kultivere
Engagre alle børn i
kunst og kultur
hvert år.

“Dannelses-
rygsækken”

Konference
Årlig national
conference om
dannelse.

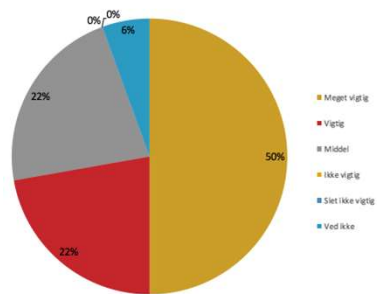
“National forankring
og fornyelse”

DANNELSE

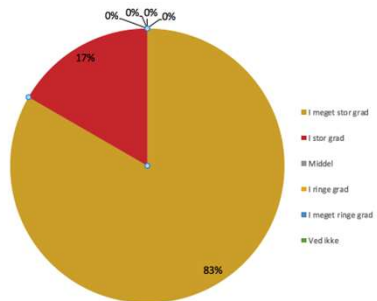
**KVANTITATIVE INTERVIEWS
OM DANNELSE**

FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPROJEKT OM DANNELSE

AALBORG UNIVERSITET
 GULDBORGSUND
 Cura
 Tænketaiken Cura

Hvor vigtig er dannelse for Guldborgsund Kommune?

I hvilken grad synes du, at det er godt, at Guldborgsund Kommune har prioriteret dannelse som en værdi og strategisk vision?

DANNELSE

KVALITATIVE INTERVIEWS
ERhvervsLIVET OM DANNELSE
INDVIRKNINGEN AF DANNELSE

AALBØR UNIVERSITET GULDBØRGSLUND **CupD**
 Tanketanken Cura

KVALITATIVE INTERVIEWS
POLITIKERE OM DANNELSE
INDVIRKNINGEN AF DANNELSE

AALBØR UNIVERSITET GULDBØRGSLUND **CupD**
 Tanketanken Cura

KVALITATIVE INTERVIEWS
KULTURLIVET OM DANNELSE
INDVIRKNINGEN AF DANNELSE

AALBØR UNIVERSITET GULDBØRGSLUND **CupD**
 Tanketanken Cura

KVALITATIVE INTERVIEWS
BØRN OM DANNELSE
INDVIRKNINGEN AF DANNELSE

AALBØR UNIVERSITET GULDBØRGSLUND **CupD**
 Tanketanken Cura

KVALITATIVE INTERVIEWS
FÆRDIGHEDSLIVET OM DANNELSE
INDVIRKNINGEN AF DANNELSE

AALBØR UNIVERSITET GULDBØRGSLUND **CupD**
 Tanketanken Cura

KVALITATIVE INTERVIEWS
UDDANNELSESLIVET OM DANNELSE
INDVIRKNINGEN AF DANNELSE

AALBØR UNIVERSITET GULDBØRGSLUND **CupD**
 Tanketanken Cura

DANNELSE

“Personligt synes jeg, det vigtigste er at være god til at elske, for hvis du kun er god til at arbejde, og jeg er ude på en arbejdsplads med andre mennesker, så bliver det virkelig svært for mig at skabe relationer og kollegaer, og det bliver virkelig svært at udføre mit arbejde, hvis jeg ikke rigtig har nogle relationer og kollegaer. Det er vigtigt at vide, hvordan man skal være overfor andre - og hvordan man tager imod dem”

Mikkel Oliver Rasmussen,
13 år, Sophieskolen

DANNELSE

“Når du bliver dannet, tager du ansvar for ting, som ikke kun handler om dig, men generelt handler om alle, om fællesskabet. Det er ligesom til en fest, hvor du er ansvarlig og hjælper til med at rydde op efter festen.”

Maher El Youssuf,
15 år, Sophieskolen.

DANNELSE

“Jeg elsker og lever af musik og det føler jeg mega meget er det, der bærer mig. Det er ikke at gå til matematik eller til tysk eller gå i skole. Jeg føler, at Guldborgsund Kommune virkelig har troet på mig, givet mig lov og få mig videre. De tror på mig. Det er jo ikke, fordi borgmesteren har fået mig til at tro på mig selv... men, simpelthen fordi jeg tror, at kommunen er åben overfor kunst og musik. Jeg tror også, at kunst og musik det danner!”

Ida-Marie Koborg, 15 years old, Sophie School

DANNELSE

FORMATION TRANSFORMATION

BILDUNG

Dannelse som strategisk værdi og vision

for kommunen Guldborgsund.

REFLEKSIONER

- Er det en Global, Europæisk, Nordisk eller Dansk forståelse af dannelse som værdi, vej og vision?
- Kan dannelsens værdier og visioner bruges strategisk – eller er det for instrumentelt?
- Hvad er styrken og svagheder ved denne bevægelse?

Læringskeferansen VOFO Hamar, 2024
Jonas Norgaard Mortensen, www.relationerne.dk